

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia) / 10
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
David Font Mampel	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura "Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)" pretèn ésser un dels instruments a través dels quals posar els primers fonaments en la formació dels estudis de Grau en Educació Primària.

L'assignatura "Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)" respon en el seu disseny a l'adquisició d'alguns dels objectius específics del Títol de Grau en Educació Primària com són comprendre els coneixements fonamentals de la matèria geogràfica com a disciplina científica, així com de la seva Didàctica

Requisits

Competències

Específiques

- * 2.2.11. Aprendre a utilitzar el vocabulari geogràfic adequat i els contextos en què resulta pertinent la seva utilització
- * 2.2.12. Conèixer els instruments bàsics del treball geogràfic: cartografia, formes de representació gràfica, observació directa, anàlisi del paisatge, fotografia i imatges satèl·lit
- * 2.2.17. Distingir entre els distints conceptes d'escala espacial i relacionar-los amb els instruments mètrics de mesura, així com en les unitats corresponents
- * 2.2.18. Iniciar els alumnes en el coneixement de l'estructura econòmica de les organitzacions humanes, de les seves activitats i de la seva transformació paral·lela als descobriments geogràfics, les fonts d'energia i les innovacions tecnològiques i científiques

Guia docent

- * 2.2.19. Reconèixer el valor didàctic de l'entorn com a medi per estimular la curiositat de l'alumnat de Primària i adquirir les habilitats necessàries per a desenvolupar l'exploració i la reflexió dels alumnes sobre fenòmens que ocorren al seu entorn, i per a despertar el seu interès pel coneixement del seu entorn geogràfic i social inmedia

Genèriques

- * 2.2.3. Integrar l'estudi geogràfic des d'una orientació instructiva i cultural

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

0. Introducció a la Geografia
1. El mapa: eina bàsica pel coneixement del territori
2. Geografia Física
3. Didàctica de la Geografia
4. Geografia Humana

Metodologia docent

La metodologia inclou diverses modalitats del procés d'ensenyament aprenentatge.

Volum de treball

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Finalitat: Comprendre els coneixements bàsics de les diferents parts de la Geografia i la seva didàctica. Metodologia: A les classes teòriques el professor explica els continguts fonamentals de cada un dels blocs temàtics de l'assignatura. L'exposició es veurà reforçada amb la utilització de material de suport que es penjarà al moodle.	30
Classes pràctiques	Classes pràctiques d'aula	Grup mitjà (M)	Finalitat: Aplicar els coneixements teòrics adquirits.	6

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			Metodologia: Treball a l'aula de pràctiques en presència i suport del professorat.	
Avaluació	Exposició a classe	Grup gran (G)	Finalitat: Exposició oral d'una programació d'aula realitzada amb suport audiovisual.	6
Avaluació	Prova objectiva	Grup gran (G)	Finalitat: Coneixement del grau d'assoliment dels coneixements i competències assolides al llarg de l'assignatura. Metodologia. Examen tipus test/desenvolupar	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparar i estudiar els continguts de l'assignatura	Completar la informació rebuda al llarg de les classes teòriques mitjançant lectures d'articles i/o llibres.	41
Estudi i treball autònom individual	Crear una sortida de camp	Crear una sortida de camp en equip (2 alumnes), amb el vist-i-plau del professor, per alumnat de 6è de primària a través d'un itinerari amb diversos punts d'aturada d'interès didàctic. La sortida haurà de tenir, com a mínim, 5 activitats durant la sortida de camp	20
Estudi i treball autònom en grup	Elaborar una programació d'aula	Elaboració d'una programació d'aula en equip (3 alumnes) amb el vist-i-plau previ del professor, per alumnat de 6è de primària on es desenvoluparan activitats relatives al contingut geogràfic del currículum d'Educació Primària.	44

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació final positiva s'obtindrà quan s'hagi assolit l'aprobat tant en els continguts teòrics com en els coneixements pràctics de l'assignatura. Si l'alumne/a no supera positivament ambdues parts, teòrica i pràctica, en la corresponent convocatòria, serà finalment qualificat com a suspens. En aprovar els coneixements teòrics i pràctics, la qualificació final serà el resultat de ponderar la nota segons els percentatges que es detallen a continuació.

Guia docent

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula tindrà repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

Copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir l'examen havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per l'alumnat serà qualificada negativament. Cada tres errades es comptabilitzarà mig punt menys de la nota final del treball o de la prova.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Finalitat: Comprendre els coneixements bàsics de les diferents parts de la Geografia i la seva didàctica. Metodologia: A les classes teòriques el professor explica els continguts fonamentals de cada un dels blocs temàtics de l'assignatura. L'exposició es veurà reforçada amb la utilització de material de suport que es penjarà al moodle.
Criteris d'avaluació	La nota vindrà donada per la proporcionalitat a l'assistència de les classes magistrals.
Percentatge de la qualificació final:	3%

Classes pràctiques d'aula

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Finalitat: Aplicar els coneixements teòrics adquirits. Metodologia: Treball a l'aula de pràctiques en presència i suport del professorat.
Criteris d'avaluació	La nota vindrà donada per la proporcionalitat a l'assistència de les classes pràctiques.
Percentatge de la qualificació final:	2%

Exposició a classe

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Finalitat: Exposició oral d'una programació d'aula realitzada amb suport audiovisual.
Criteris d'avaluació	Tindran una rúbrica de qualificació a l'inici de curs.
Percentatge de la qualificació final:	10% amb qualificació mínima 5

Guia docent

Prova objectiva

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Finalitat: Coneixement del grau d'assoliment dels coneixements i competències assolides al llarg de l'assignatura. Metodologia. Examen tipus test/desenvolupar

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Crear una sortida de camp

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Crear una sortida de camp en equip (2 alumnes), amb el vist-i-plau del professor, per alumnat de 6è de primària a través d'un itinerari amb diversos punts d'aturada d'interès didàctic. La sortida haurà de tenir, com a mínim, 5 activitats durant la sortida de camp

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 15%

Elaborar una programació d'aula

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Elaboració d'una programació d'aula en equip (3 alumnes) amb el vist-i-plau previ del professor, per alumnat de 6è de primària on es desenvoluparan activitats relatives al contingut geogràfic del currículum d'Educació Primària.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- ALVAREZ ORELLANA, M.F. (2007) La fotografía en el conocimiento del medio geográfico. Fundamentos y propuestas didácticas para Primaria y Secundaria. Madrid: Ed. CCS.
- BALE J. (1989) La didáctica de la geografía en la escuela primaria. Madrid: Ed. Morata.
- DOMÍNGUEZ GARRIDO, M.C. (coord.) (2004) Didáctica de las Ciencias Sociales. Madrid: Pearson Educación.
- HERNÁNDEZ CARDONA, F. Xavier (2002) Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia. Barcelona: Ed. Graó
- MARTIN, Fran (2006) Teaching Geography in Primary Schools. Cambridge: Chris Kington Publishing
- MORENO, A.; MARRON, M.J. (eds.) (1996) Enseñar Geografía. De la teoría a la práctica. Madrid: Ed. Síntesis.
- PIQUERA HABA, Juan (2013) Introducción a la Geografía. València: Arcis Ediciones S.L.
- SCOFFHAM, Stephen (ed.) (2010): Primary Geography. Sheffield: Geographical Association.
- SANTISTEBAN, A.; PAGÈS, J. (2011) Didáctica del conocimiento del medio social.

Guia docent

SOUTO, X. M. (1998) Didáctica de la Geografía. Barcelona: Ediciones del Serbal.
TREPAT, Cristòfol; COMES, Pilar (1998) El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales.

Bibliografia complementària

- AMEGAN, Samuel (1993) Para una pedagogía activa y creativa. México: Trillas.
- BAILEY, P. (1981) Didáctica de la geografía. Madrid: Ed. Cincel.
- BALLESTER, A. (1997) Didáctica de la Geografía. Ciències Socials a les illes Balears. Bibliografia Bàsica. Palma: Conselleria d'Educació, Cultura i Esports.
- BALLESTER, A. (1999) La didáctica de la geografía. Aprentatge significatiu i recursos didàctics de les Illes Balears. Palma de Mallorca: Documenta Balear.
- CALAF, R. (1991) L'ensenyament de la geografía a l'escola. Barcelona: Ed. Barcanova.
- CALVIÑO, Celso; SAMPOL, Jerònia (2004) Els mapes conceptuals, una estratègia bàsica per a l'aprenentatge. Cantabou. núm 17. Inca. Revista del Centre de Professorat d'Inca. 7-9
- CASAS, M. et al. (1999) L'ensenyament de les ciències socials : reflexió i experiències. Barcelona: Rosa Sensat.
- DEL CARMEN, L. (1988) La investigación del medio y el aprendizaje. Materiales para la innovación educativa. Barcelona: Graó.
- DIVERSOS AUTORS (1988) Trabajar Mapas. Madrid: Ed. Alhambra.
- DIVERSOS AUTORS (1994) Didáctica de la Geografía. PISSARRA núm. 72. Palma.
- DIVERSOS AUTORS (2009) Geografía Humana. Material docente de la UOC. Barcelona: Universitat Oberta Catalunya.
- GÓMEZ, A.L.; GUIJARRO, A. (1992): La enseñanza de la geografía: guía introductoria. Santander: Universidad de Cantabria.
- GONZÁLEZ, Fermín M. (2008) El mapa conceptual y el diagrama UVE. Madrid: Narcea.
- GONZALEZ, J. L.; MARRON, M. J. (2000) Geografía, profesorado y sociedad. Teoría y práctica de la Geografía en la enseñanza. Murcia: AGE - Univ. Murcia.
- HERNANDEZ, F.; SANCHO, J.M. (1993) Para aprender no basta con saber la asignatura. Barcelona: Paidós.
- HERRERO, C. (1995): Geografía y Educación. Sugerencias didácticas. Madrid: Huerga Fierro editores.
- IRAIZOZ, Natividad; GONZÁLEZ, Fermín M^a (2003) El mapa conceptual: un instrumento apropiado para comprender los textos expositivos. Blitz Serie amarilla. Pamplona: Gobierno de Navarra. Departamento de Educación.
- LOPEZ, R. (1992) Mapas conceptuales y enseñanza de las Ciencias Sociales, AULA de Innovación educativa 8, Barcelona.
- MARTIN, P. (1993) Ejemplificación de unidades didácticas para el área de ciencias sociales, Geografía e Historia. ESO. Aplicación en el aula. Madrid: Ed. Síntesis.
- PAGES, J.; ESTEPA, J.; TRAVE, G. (2000) Modelos, contenidos y experiencias en la formación del profesorado de Ciencias Sociales. Huelva: Universidad de Huelva.
- ROMERO, Juan et al. (2004) Geografía humana: procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado. Barcelona: Ed. Ariel.
- ROSSELLÓ, V. M.; PANADERA, J.M.; PÉREZ CUEVA, A. (1994) Manual de Geografía Física. València: Universitat de València.
- SUREDA, J.; CALVO, A. (1997) La xarxa INTERNET i l'educació ambiental. Binissalem: Ed. Di7.